

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 3Co/130/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8112206861
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 04. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Šofranková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2013:8112206861.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v právnej veci žalobcu Orange Slovensko a.s., Bratislava, Metodova 8, proti žalovanej F. I., nar. XX.X.XXXX, bytom K., J. G. XX, zastúpenej opatrovníčkou E. J., súdnou tajomníčkou Okresného súdu I. J. Y., za vedľajšej účasti Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, Prešov, Važecká 16, zastúpeného JUDr. Ambrózom Motykom, advokátom v Stropkove, Nám. SNP 7, o zaplatenie 795,43 Eur s príslušenstvom o odvolaní vedľajšieho účastníka proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 10C 54/2012-146 zo dňa 5.10.2012 a uzneseniu Okresného súdu Prešov č.k. 10C 54/2012-151 zo dňa 23.10.2012 takto jednohlasne

rozhodol:

I. Z r u š u j e rozsudok vo výroku o trovách konania a v rozsahu zrušenie v r a c i a vec na ďalšie konanie.

II. Z r u š u j e uznesenie.

odôvodnenie:

Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvého stupňa“) napadnutým rozsudkom vyslovil, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi 131,55 Eur s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 131,55 Eur za obdobie od 23.9.2010 do zaplatenia v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol tak, že náhradu trov konania účastníkom i vedľajšiemu účastníkovi nepriznáva.

Rozsudok odôvodnil citujúc § 150 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“), keď za dôvody hodné osobitného zreteľa považoval skutočnosť, že vedľajší účastník v danom prípade Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS je právnickou osobou, ktorá sa zaoberá a vznikla za účelom ochrany spotrebiteľa, preto má poskytovať tieto služby bez toho, aby navyšovala trovy konania vo forme trov právneho zastúpenia. Tieto trovy konania nie sú účelné. Vedľajší účastník podáva štandardné námietky (“formulárové“ vyjadrenia), ktoré nevyžadujú odborné právne posúdenie. Súd poukazuje na to, že združenia na ochranu spotrebiteľov vznikli práve z dôvodu ochrany spotrebiteľa pred nárokmi, ktoré vznikli dodávateľom na základe tzv. formulárových predlôh, no následne tieto združenia postupujú rovnakým spôsobom, čo podľa názoru súdu prvého stupňa nie je vhodné, aby súd takémuto postupu priznal súdnu ochranu. Taktiež súd prvého stupňa poukázal na to, že čiastočne bol návrh dôvodný a pokiaľ vstupuje vedľajší účastník do konania na strane účastníka, nemožno tento vstup považovať len za vstup do časti konania tak, ako to špecifikoval vedľajší účastník. Súd musí posudzovať vždy celkovú úspešnosť účastníka konania, na strane ktorého vedľajší účastník stojí, pričom v danom konaní nebol odporca plne úspešný.

Vedľajší účastník podal proti rozsudku v časti o trovách konania v zákonom stanovenej lehote odvolanie. Poukázal na to, že vedľajší účastník má v konaní rovnaké práva a povinnosti ako hlavný účastník, teda

má právo i na právne zastúpenie. Okrem vstupu do konania učinil len jedno vecné podanie, v ktorom náležite argumentoval a tieto argumenty boli dôvodné a súdom akceptované, čo sa odrazilo i v petite rozhodnutia. Na základe uvedeného navrhol, aby odvolací súd zmenil rozsudok v napadnutom výroku o priznaní vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania vo výške 121,90 Eur. Uplatnil si i náhradu trov odvolacieho konania.

K podanému odvolaniu sa vyjadril žalobca. Vyjadril nesúhlas s náhradou trov konania vedľajšiemu účastníkovi a navrhol, aby odvolací súd rozsudok v napadnutom výroku ako vecne správny potvrdil.

Uznesením č. k. 10C 54/2012-151 zo dňa 23.10.2012 súd prvého stupňa citujúc pol. 20a Sadzobníka súdnych poplatkov uložil vedľajšiemu účastníkovi zaplatiť súdny poplatok za elektronické podanie vo výške 6,50 Eur.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie vedľajší účastník. Uviedol, že uloženie povinnosti vedľajšiemu účastníkovi zaplatiť súdny poplatok vo výške 6,50 Eur je nezákonné. Poukázal na § 4 ods. 2 písm. c) zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej len „ZoSP“) a poznámku pod bodom 20a Sadzobníka súdnych poplatkov.

Odvolací súd preskúmal rozsudok v napadnutom výroku a napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad uvedených v ust. § 212 O. s. p., vec prejednal bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. a zistil, že odvolania vedľajšieho účastníka sú dôvodné.

Podľa § 142 ods. 1 O.s.p. účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd priznáva náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Podľa § 137 O.s.p. trovy konania sú najmä hotové výdavky účastníkov a ich zástupcov, včítane súdneho poplatku, ušlý zárobok účastníkov a ich zákonných zástupcov, trovy dôkazov, odmena notára za vykonávané úkony súdneho komisára a jeho hotové výdavky, náhrada výdavkov právnickej osoby, ktorá je oprávnená zastupovať v konaní podľa osobitného predpisu, odmena správcu dedičstva a jeho hotové výdavky, tlmočné a odmena za zastupovanie, ak je zástupcom advokát.

Nesprávnym právnym posúdením veci sa rozumie omyl súdu pri aplikácii práva. O omyl v aplikácii práva ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal použiť, alebo ak použil síce správny právny predpis, ale ho nesprávne vyložil.

Rozhodnutie súdu prvého stupňa je založené na posúdení pomerného úspechu žalobcu (§ 142 ods. 2 O.s.p.), ktorý je následne premietnutý aj do pomerného úspechu vedľajšieho účastníka, ktorý podľa názoru súdu prvého stupňa vstúpil do celého konania. Navyše súd prvého stupňa konštatoval, že je tu daný dôvod hodný osobitného zreteľa, aby náhrada trov konanie vedľajšiemu účastníkovi nebola priznaná (§150 O.s.p.).

Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že vedľajší účastník vstúpil do konania (čl. 49) a vo vyjadrení zo dňa 30.8.2018 uviedol, že nárok žalobcu pozostáva z dvoch čiastkových nárokov s tým, že nenamieta časť uplatneného nároku žalobcu vo výške 131,55 Eur s príslušenstvom za poskytnuté elektronické komunikačné služby (čl. 60). Poukázal na zmluvnú pokutu ako neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorej používanie sa je žalobca povinný zdržať v zmysle ust. § 53a ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“).

Procesná aktivita vedľajšieho účastníka evidentne súvisí s ochranou spotrebiteľa, ktorej sa priznáva význam pri zvyšovaní kvality života spotrebiteľov (porov. rozsudok súdneho dvora Mostaza Claro

C-168/05, bod 37, cit.: Okrem toho, smernica, ktorá smeruje k posilneniu ochrany spotrebiteľa, predstavuje podľa článku 3 ods. 1 písm. t) ES opatrenie nevyhnutné na splnenie poslania zvereného Spoločenstvu a, najmä, na zvýšenie životnej úrovne a kvality života v celom Spoločenstve (pozri analogicky v súvislosti s článkom 81 ES rozsudok Eco Swiss, už citovaný, bod 36).

Takýmto prostriedkom ochrany môže byť aj inštitút náhrady trov konania, v rámci ktorého nemožno poprieť aj jeho sankčnú povahu (porov. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 14. 9. 2011 sp. zn. 7 MCdo 4/2010, cit. „Vo všeobecnosti platí, že náhradu nákladov konania ovláda zásada úspechu vo veci, ktorá je doplnená zásadou zavinenia. Zmyslom využitia zásady zavinenia je sankčná náhrada nákladov konania...., tiež uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 16.6.2011 sp. zn. II. ÚS 281/2011). Ide síce o problém zavinenia konania ale niet dôvodu popierať tento sankčný aspekt aj pri viac-menej svojvoľnom podávaní návrhov na priznanie nedovoleného plnenia.

Ak žalobca používa naďalej zmluvnú podmienku, ktorá už bola právoplatne určená za neprijateľnú, nielenže porušuje zákonný zákaz používania takejto klauzuly (§ 53a OZ), ale takéto konanie je na úkor kvality a očisty verejného života (záujem na spotrebiteľských vzťahoch bez nečestných klauzúl (uznesenie súdneho dvora C-786/10, bod 50, rozsudok C-618/10 Banco Espanol, bod 42). Je preto logický dôvod konštatovať, že žalobca zaviniel vznik trov konania, ktoré by inak neboli vznikli, ak by nepoužíval už raz právoplatne súdom zakázanú zmluvnú podmienku (rozsudky Krajského súdu v Prešove zo dňa 29.6.2010 sp. zn. 2Co 137/2010, tiež zo dňa 9.5.2011 sp. zn. 18Co 136/2010).

Žalobcom žalovaná pohľadávka pozostávala z neuhradených služieb vo výške 131,55 Eur a zmluvnej pokuty vo výške 663,88 Eur. V prípade, ak súd prejednáva v spoločnom konaní viacero právnych vecí, považuje sa na účely rozhodnutia o náhrade trov konania každá z týchto vecí za samostatnú (porov. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co 17/2012 zo dňa 23.5.2012). Uvedené konania o čiastkových nárokoch majú totiž spoločné iba to, že sa o nich rozhoduje v jednom konaní (porov. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3MCdo 11/2011 zo dňa 11.10.2012, tiež Z. S., Ľudovít Šoltýs: Trovy konania v civilnom procese, Mimoriadne vydanie Bulletinu slovenskej advokácie, str. 54, 55, 1997, cit. „Nie je možné považovať za čiastočný úspech, ak žaloba, v ktorej sa uplatnili viaceré nároky, bola čiastočne úspešná a čiastočne sa zamietla tak, že úspech i neúspech sa týkali samostatných nárokov (samostatných právnych dôvodov žaloby). V takom prípade sa plný úspech alebo čiastočný úspech vo veci skúma so zreteľom na každý nárok, ktorý by ináč mohol byť samostatne uplatnený. Taký prístup by mal nájsť aj vyjadrenie vo výroku o náhrade trov konania.“

Vedľajší účastník vstúpil do konania podľa § 93 ods. 2 O. s. p. s tým, že podľa § 93 ods. 4 O. s. p. má rovnaké práva a povinnosti ako účastník, pričom koná iba sám sa za seba. Z obsahu spisu nepochybne vyplýva, že vedľajší účastník nenamietal časť uplatneného nároku vo výške 131,55 Eur. Naopak namietal iba zmluvné pokuty ako neprijateľnú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve poukazujúc na ust. § 53a OZ (čl. 60). Odvolacie námietky vedľajšieho účastníka sú preto opodstatnené.

Súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a tým sa zisťovania výšky náhrady trov konania ani nedotkol. Odvolací súd v zmysle ust. § 221 ods. 1 písm. h) O.s.p. rozsudok v napadnutom výroku o trovách konania zrušil a v rozsahu zrušenia vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní úlohou súdu prvého stupňa bude rozhodnúť o trovách celého konania rešpektujúc názor odvolacieho súdu (§ 226 O.s.p.).

Vo vzťahu k napadnutému uzneseniu o uložení povinnosti vedľajšiemu účastníkovi zaplatiť súdny poplatok vo výške 6,50 Eur odvolací súd konštatuje, že súd prvého stupňa nepostupoval správne.

Podľa § 4 ods. 2 písm. c) ZoSP od poplatku sú oslobodení nadácie a charitatívne, humanitárne, ekologické organizácie a združenia pôsobiace na ochranu spotrebiteľov.

Ako vyplýva z výpisu z registra občianskych združení Združenie na ochranu spotrebiteľa HOOS je občianskym združením s oblasťou činnosti - spotrebiteľské (porov. <<http://portal.ives.sk/registre/detailOZ.do?action=aktualny&formular=ico&id=197839>>).

Ciele združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS (uvedené v § 2 stanov združenia) sú:

1. Kolektívna ochrana spotrebiteľov, podávanie žalôb podľa zákona o ochrane spotrebiteľa (§3, ods.5, zákona č.250/2007 Z.z.), zastupovanie spotrebiteľov v občianskom súdnom konaní a vstup do spotrebiteľských sporov v pozícii vedľajšieho účastníka (§93, ods.2 O.s.p.).
2. Zastupovanie spotrebiteľa pred orgánmi štátnej správy a podávanie podaní o porušovaní práv spotrebiteľov na orgány štátnej správy.
3. Osvetová činnosť na posilnenie právneho vedomia spotrebiteľov.
4. Vykonávanie mediácie za účelom mimosúdneho riešenia spotrebiteľských sporov.

Z úradnej činnosti odvolacieho súdu je známe, že vedľajší účastník Združenie na ochranu spotrebiteľa HOOS pôsobí na poli ochrany spotrebiteľa v mnohých súdnych konaniach. V zmysle cit. ustanovenia mu je priznané osobné oslobodenie od platenia súdnych poplatkov.

Osobné oslobodenie je prvkom poplatkovo-právneho vzťahu, ktorý sa spravidla spája so subjektom poplatkovo-právneho vzťahu a poplatkovou povinnosťou. O osobnom oslobodení má preto zmysel hovoriť len vtedy, ak sú naplnené všetky minimálne (základné) prvky poplatkovo-právneho vzťahu na základe ktorého vznikla konkrétna poplatková povinnosť. Ak je subjekt osobne oslobodený nemá povinnosť zaplatiť poplatok, i keď poplatková povinnosť vznikla a trvá. Obsahom osobného oslobodenia je právo poplatníka byť vyňatý z poplatkovej povinnosti a povinnosťou každého rešpektovať vôľu štátu nezaťažovať takýto subjekt poplatkovým bremenom.

Osobné oslobodenie býva jednoznačné a z hľadiska rozpoznania ľahko identifikovateľné. Rovnako sú identifikovateľné aj prípady na ktoré sa osobné oslobodenie nevzťahuje, pretože to musí byť v zákone výslovne uvedené; inak sa vychádza z toho, že subjektu je oslobodenie priznané bez obmedzenia. To znamená, že pokiaľ zákon prizná osobné oslobodenie, avšak toto sa na určité prípady nemá vzťahovať, je nutné, aby sám zákon takéto prípady výslovne konkretizoval. Situácie, na ktoré by sa osobné oslobodenie od poplatkov priznané združeniu pôsobiacemu na ochranu spotrebiteľov nevzťahovalo, ZoSP, ani jeho ustanovenie § 4 ods. 2 písm. c), či položka č. 20a Sadzobníka súdnych poplatkov, neobsahuje. ZoSP je potrebné považovať za jednotnú (ucelenú) poplatkovo právnu normu. I keď táto vo svojom obsahu (najmä v Sadzobníku súdnych poplatkov) rozlišuje jednotlivé poplatky (napr. za konanie, úkony a pod.) neznamená to, že sa s nimi nespájajú už spomínané základné, ako aj fakultatívne prvky charakterizujúce každý poplatkovo právny vzťah. Z toho dôvodu nemožno rozhodnutie súdu prvého stupňa považovať za správne, pokiaľ vychádzal z toho, že osobné oslobodenie podľa § 4 ods. 2 písm. c) ZoSP sa nevzťahuje na poplatkovú povinnosť stanovenú na základe položky 20a Sadzobníka ako prílohy zákona o súdnych poplatkoch (porov. uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 5 M Cdo 20/2010 zo dňa 9.8.2011, sp. zn. 7MCdo 2/2011 zo dňa 19.1.2012).

Za tohto stavu odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil (§ 221 ods. 1 písm. i) O.s.p.), keďže sa rozhodlo bez návrhu, nejde o rozhodnutie vo veci samej a dôvody, pre ktoré bolo vydané, neexistovali.

Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.